

## Prirodopisno-natoroznansko polje.

### Nosoròg.

**N**osoròg (*Rhinócerus indicus*) je velika in zeló neukretna žival, ki živi po močvirjih Vzhodne Indije in se hrani največ z listjem, a zadovoljen je tudi z ločjem in trnjem, kadar nima boljše paše. Ta jako malomarna, lena in topa žival je pokrita z roženo, razpokano in skoraj nepredorno kožo, katera je, rekel bi, kakor deska debela in po globokih gubah v ščite razdeljena. Ušesi mu stojita po konci, gorenja ustna, kadar žrè, podobna je kratkemu, prstastemu roglju, a nad gobcem nosi 30—60 *cm* dolg, špičast, iz gostih vlaken vzrasten rog. Na vsem telesu nima ta žival prav



nobene dlake, razven okolo rogá, ušes in ob koncu repa nekoliko ščetin. Nosoróga štejemo v rod mnogopárkljarjev, rekši med take živali, ki imajo po 3—5 v parklje obutih prstov in različno, ali saj večinoma popolno zobovje. Nosoróg je žival posebne velikosti: dolg je 3—4 *m*, a visok 2 *m*, in teži 20—30 metr. centov. Da-si je po dnevi buden, vendar je po noči mnogo živahnejši. Ob vročini se skriva v gosto grmovje in spi. Spanje ima čudovito trdno ter navadno glasno smrči, da ga je slišati že iz daleč. Spečemu se lovi brez strahu približajo in ga takrat tudi najlaže ubijejo. Od ubitega velikana se porabi vse. Meso in mast se povžije, iz posušene kože delajo ščite, palice in remene, a največjo ceno ima rog, iz katerega se izdelujejo rožene kupice. Azijanci pije najrajše iz tacega rogá, ker imajo vero, da v njem zašumi vsaka strupena pijača, ter se tako pozná, da je strupena.

Nosorógu ne naredi nobena žival nič žalega, samó človek ga strastno lovi in preganja. Ranjen nosoróg strašno divja ter se s povešeno glavo in

mižeč zakadí na loveca, a spreten lovec skoči hitro v stran in básna žival naprej dere. Zato lov na nosoroge ni takó opasen (nevaren), kakor bi si kdo mislil.

Vjet nosorog, zvlásti mlad, udomačí se polagoma, ali vedno ostane pust in top, zatorej ga človek ne more biti vesel.

Nosorogi so bili že starim narodom znane živali in že Rimljani so poznali jednorožne nosoroge. Pripoveduje se, da je bil Pompej prvega nosoroga pripeljal v rimsko gledališče.

Po drugih krajih širocega svetá živé še drugi nosorogi. Na otoku Sumatri živí nosorog z dvema rogovoma, ki stojita drug za drugim, zadnji je nekoliko manjši.

## Razne stvari.

### Drobtine.

#### Pridni deček.

Ko pridni deček spati gró,  
Vsi angeli se veseló,  
Ki so vodili ga čez dan  
Ga čovali, mu stali v bran;  
Veséli mu zdaj vsi želé:  
Da hranil čisto bi srcé,  
Bog varoval ga hádega,  
In dal mu spanja sládkoga;  
Da zjutraj zopet zdrav, vesel  
Bogú bi čast in hvalo pél.

F. Savinski.

(Solnčna toplota.) Količina toplote, katero vzprejme naša zemlja v teku jednega samaga leta od solca, tolika je, da bi ž njo lahko raztopil 30 m visok sklad ledú; naložen po vsej površini naše zemlje. — Solnčna toplota jednega leta je 2300 milijenkrat tolika, kakor ona, katero vzprejme naša zemlja. Vsa ta toplota se izgubi v vesoljnem svetu. Vsa ta toplota skupaj bi lahko raztopila 800 milj debel, leden sklad, ki bi pa moral naložen biti na krogli takó velikej, kakor je solnce, tedaj 1.400.000krat večej od naše zemlje.

(Morska sol in voda.) Ako bi vso sol, kar je je raztopljen v morji, posuli po površini naše zemlje, pokrili bi ž njo našo zemljo 15 m na debelo. Vsa morska voda pa, ako bi bila jednako merne razlita po vsej zemlji, pokrila bi jo 1000 m na visoko. — j —

### Kratkočasnice.

\* Nek kmet je gnal v jutro iz vasi deset oslov, dva svoja, a osem izposojenih od sosedov, da vozi ž njimi

drva. Kadar se z večera napravi domóv, zajaše jednega, a druge tirá pred seboj. Kadar dospeje blizu vasi, jame jih šteti, ali vsakokrat jih našteje samó devet, ne vštevši ónega, na katerem je jahal. Pride po poti nek človek in kmet ga ogovori: „Dober večer, mož! Ali niste srečali jednega osla?“ — „Koliko si jih pa imél,“ popraša popotnik. — „Deset sem jih imél, ali zdaj jih vidim samó devet.“ — Domisli se takó óni človek, da ni vštel tistega, na katerem jaše, pa mu reče: „Jaz jih vidim jedenajst, a ne deset.“ — „Ej, kakó to?“ — „Glej, devet jih je pred teboj, jeden pod teboj, to jih je deset, a ti sam si jedenajsti, ker imaš táko pamet.“

\* Obolel je star konj. To so slišali volkovi ter prišli obiskat bolnika. Videč, da se kmalu stegne, polegli so okolo konja in uprli oči vanj, a on vanje. Konj jim reče: „Lehko greste strani, da ne tratite časa pri meni; mene še dva ali tri dni ne bode konec.“ — Volkovi mu odgovoré: „E, saj nemamo posebnega posla, čemu bi hodili, in težko bi nam bilo ostaviti tebe bolnika samega.“

\* Dremal je osel pod praznimi jastri. Nekdo potrika na hlevna vrata. „Kdo je?“ popraša osel predramivši se. Oglasi se lastovica, priletévša na vso naglice: „Hiti, da ideva; poslali so me po tebe na svatbo.“ Vpraša ga sin: „Kaj če to, da tebe starca vabijo, a ne mene mladega? saj bi jaz bolje zapel in poplesal nego li ti.“ — „Pa jim je vže pošlo drv ali vode,“ odgovori kisló osel.

(„Po Vuku Vrčevcu.“)